# ZAMONAVIY TALABLAR ASOSIDA MAKTAB O‘QUVCHILARINI KASB-HUNARGA YO‘NALTIRISH ISHLARINI TASHKIL QILISH

Baxranova Xumora Sadirdinovna
Guliston davlat pedagogika instituti
Boshlang‘ich ta’lim yo‘nalishi 4-kurs bakalavri
Ilmiy rahbar: Utanboyeva D
Elektron manzil: 08xumora@gmail.com

**Annotatsiya.** Mazkur tezisda zamonaviy talablar asosida maktab o‘quvchilarini kasb-hunarga yo‘naltirish ishlarini tashkil etishning pedagogik ahamiyati, usullari

hamda samarali yo‘nalishlari yoritilgan. O‘quvchilarning qiziqishi va qobiliyatlarini aniqlash, innovatsion texnologiyalar asosida kasb tanlashga yo‘naltirish masalalari tahlil qilingan.

**Kalit so‘zlar:** kasb-hunarga yo‘naltirish, zamonaviy ta’lim, kasbiy kompetensiya, mehnat bozori, innovatsion texnologiyalar, o‘quvchi qobiliyati.

Kirish. Hozirgi globallashuv va texnologik taraqqiyot davrida yoshlarni ongli ravishda kasb tanlashga tayyorlash ta’lim tizimining muhim vazifalaridan biri hisoblanadi. Maktab o‘quvchilarini kasb-hunarga yo‘naltirish orqali ularning kelajakdagi kasbiy faoliyatiga tayyorgarligi shakllantiriladi. Ayniqsa, mehnat bozorida raqobatning kuchayishi o‘quvchilardan nafaqat bilim, balki amaliy ko‘nikma va kasbiy kompetensiyalarni ham talab qilmoqda. Shu sababli umumta’lim maktablarida kasb-hunarga yo‘naltirish ishlarini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida tashkil qilish muhim ahamiyat kasb etadi.

Tadqiqot metodologiyasi va natijalar. Tadqiqot jarayonida pedagogik kuzatish, tahlil, suhbat va qiyosiy metodlardan foydalanildi. Kasb-hunarga yo‘naltirish ishlarini tashkil etishda quyidagi yo‘nalishlar samarali ekanligi aniqlandi:

o‘quvchilarning qiziqish va qobiliyatlarini psixologik diagnostika asosida aniqlash;

kasblar haqida zamonaviy ma’lumotlar berish;

kasb egalari bilan uchrashuvlar tashkil etish;

ishlab chiqarish korxonalari va tashkilotlarga ekskursiyalar uyushtirish;

axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish;

amaliy mashg‘ulotlar va treninglarni tashkil etish.

Mazkur faoliyatlar o‘quvchilarning mustaqil fikrlashi, kasblarga bo‘lgan qiziqishi va kelajak kasbini ongli ravishda tanlashiga yordam beradi.

Xorijiy tajriba tahlili. Rivojlangan davlatlar tajribasida o‘quvchilarni kasbga yo‘naltirish ishlari maktabning boshlang‘ich bosqichidan boshlab yo‘lga qo‘yilgan. Finlandiya ta’lim tizimida o‘quvchilarning individual qobiliyatlarini rivojlantirishga alohida e’tibor qaratiladi. Germaniyada dual ta’lim tizimi asosida nazariy va amaliy ta’lim uyg‘unlashtirilgan. Janubiy Koreyada esa raqamli texnologiyalar yordamida kasbiy diagnostika ishlari samarali tashkil etilgan. Ushbu tajribalar O‘zbekiston ta’lim tizimi uchun ham muhim ahamiyatga ega.

Muhokama. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etilgan kasbga yo‘naltirish ishlari o‘quvchilarning kasb tanlashdagi faolligini oshiradi. Ayniqsa, interfaol metodlar, treninglar va amaliy mashg‘ulotlar o‘quvchilarda kasbiy motivatsiyani kuchaytiradi. Ota-onalar bilan hamkorlikda olib borilgan ishlar esa kasb tanlash jarayonining samaradorligini oshiradi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, maktab o‘quvchilarini zamonaviy talablar asosida kasb-hunarga yo‘naltirish yoshlarning kelajakda jamiyatda o‘z o‘rnini topishi va malakali mutaxassis bo‘lib yetishishida muhim omil hisoblanadi. Shu bois ta’lim

jarayonida innovatsion texnologiyalarni keng qo‘llash, amaliy mashg‘ulotlarni ko‘paytirish hamda maktab, oila va jamiyat hamkorligini mustahkamlash zarur.

**Adabiyotlar ro‘yxati:**


1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining ta’lim tizimini rivojlantirishga oid qarorlari.
2. Ishmuhamedov R. Innovatsion pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Fan, 2021.
3. Yo‘ldoshev J. Kasbga yo‘naltirish pedagogikasi. – Toshkent: O‘qituvchi, 2020.
4. Qurbanov Sh. Zamonaviy ta’lim texnologiyalari. – Toshkent, 2022.
5. Karimova V. Pedagogik mahorat va kasbiy kompetensiya. – Toshkent, 2023.